HASET VE FESADIN ZARARLARI

قُلْ اَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ ١ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ ٢
وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ اِذَا وَقَبَ ٣ وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ
فِي الْعُقَدِ ٤ وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ اِذَا حَسَدَ ٥

Muhterem Müslümanlar!

Haset, başkalarının sahip olduğu maddî ya da manevî imkânların ellerinden çıkmasını, yok olmasını istemeye denir. Hasedin günümüzdeki karşılığı, kıskançlık olarak kullanılmaktadır.

Kıskançlığın, çoğunlukla ticarî, ekonomik, ilmî veya toplumsal ilişkileri bulunan insanların arasında ortaya çıktığı görülmektedir. Gayr-ı ahlâkî özelliklerden kabul edilmiş olan haset, dinimizce de haram kılınmıştır. Ancak başkasının sahip olduğu değerin veya nimetin onun elinden çıkmasını istemeksizin bunlara sahip olmayı istemek, bir başka ifadeyle gıpta etmek ise meşrû bir durumdur.

Hazreti Peygamber (s.a.s.) bir hadislerinde şöyle buyurmaktadır: *"Bir kulun kalbinde imanla haset bir arada bulunmaz."* (Nesâî). Efendimiz bu sözüyle hasedin kalp ve duygular ile ilgili bir hastalık olduğunu vurgulamakta, kişinin hayatında uğrayacağı hüsranın boyutunu ifade etmektedir. Bir başka sözlerinde ise şöyle buyurur: *"Ateşin odunu yakıp bitirmesi gibi, bütün iyilikleri de haset yok eder."* (İbn Mâce). Gerçekten haset duygusu haset eden kişiyi gıybete, kötülüğe ve haksızlığa sevk eder ve sonuçta yaptığı bütün iyiliklerini mahveder. Hazreti Âdem'i kıskanmasının sonucunda İblis'in, yani şeytanın düştüğü durum ile Hazreti Âdem'in iki oğlundan Kâbil'in Hâbil'i kıskanmasının sonucunda onu öldürmesiyle düştüğü durum son derece ibret vericidir. Tarihte bunlara benzer ibret verici kıssalara çokca rastlanmaktadır.

Değerli Müminler!

İnsanın manevî dünyasını kirleten bir hastalık olması açısından haset, yukarıda sıraladığımız zararları yanında, ayrıca kişiyi sürekli üzüntü içinde yaşamak zorunda bırakan ve mutluluğunu yok eden önemli sebeplerindendir. Bir şeyleri elde edememek ve başkasının elindekini alamamak duygularının körüklediği üzüntü, kişinin Allah'ın verdiği nimetlerden zevk alamamasına da sebep olmaktadır.

Hasedin zararı sadece haset edenle sınırlı kalmayıp toplum içinde de etkisini göstermektedir. Özellikle Bulgaristan'da yaşayan dindaşlarımızın birbirlerini kıskanmaları, çekememeleri, birbirlerinin imkânlarına göz dikmeleri, kardeşlik duygularını zedelediği gibi, yaşadığımız toplum içinde saygınlığımızı da bitirmektedir. Peygamber Efendimiz, haset ve buğzu önceki milletlerin yıkılmasına sebep olan bir hastalık olarak ifade ederken hasedin bu ve buna benzer toplumsal zararlarına dikkatlerimizi çekmiştir.

Aziz Kardeşlerim!

Acaba kişinin bu kötü isteklerinden ve hırslarından kurtulması için ne yapması gerekir?

Öncelikle herşeye ve herkese rahmet gözüyle bakması gerekmektedir. Bunu yapabilmek için ise ilim, ibadet ve salih amel gereklidir. Yani kişi, düşünce ve davranışlarını dinin ve aklın gerekliliklerine göre düzenler ve haset duygusu taşıdığı için kendisini eleştirebilirse, ruhunu haset hastalığından temizlemiş olabilecektir.

Hutbemi Felâk suresinde, Yüce Allah'ın bizlere öğrettiği şu yakarışla bitirmek istiyorum: ***"De ki: Yarattığı şeylerin kötülüğünden, karanlığı çöktüğü zaman gecenin kötülüğünden, düğümlere üfleyenlerin kötülüğünden, haset ettiği zaman hasetçinin kötülüğünden, sabah aydınlığının Rabbine sığınırım."***

ВРЕДИТЕ ОТ ЗАВИСТТА

قُلْ اَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِۙ ﴿١﴾ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَۙ ﴿٢﴾ وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ اِذَا وَقَبَۙ ﴿٣﴾ وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِۙ ﴿٤﴾ وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ اِذَا حَسَدَ ﴿٥﴾

Уважаеми мюсюлмани!

Завистта – хасед, е чувство и желание другите хора да загубят материалните или духовните си възможности. Днешният еквивалент на думата хасед е завист. Забелязва се, че завистта най-често се появява сред хората, които имат търговски, икономически, научни или социални взаимоотношения. Завистта, която се приема като морален недостатък, е забранена в нашата религия. Но ако човек изпитва желание да притежава същите блага, без да завижда на техния собственик, това е прието за позволено от религията ни. В хадис от Пратеника на Аллах (с.а.с.) се казва: *„Сърцето на раба не може да побере заедно вярата и завистта – хасед“* (Несаи). Чрез тези свои слова Пейгамбера (с.а.с.) е искал да обърне внимание върху това, че завистта е болест, свързана с чувствата и сърцето на човека, и засилва степента на разочарованието, което човек изпитва, когато не може да се отърве от нея. В друго предание от Пратеника (с.а.с.) се казва: *„Завистта унищожава добрините така, както огънят изгаря дървата“* (Ибн Мадже). Наистина чувството на завист тласка човека към злословие, злини и несправедливост и в крайна сметка съсипва всичките му добри дела. Показателно за нас е положението, в което попаднал Иблис, след като изпитал завист към Адем (а.с.), както и синът на Адем – Кабил, който поради завист убил брат си – Хабил, така загубил щастието както на този свят, така и в отвъдния.

Скъпи вярващи!

Заедно с това, че завистта е болест, която замърсява духовния свят на човека и му нанася редица вреди, тя е и една от най-важните причини, които унищожават щастието на човека и го принуждават да живее в постоянна скръб. Тъгата, която се поражда у завиждащия заради това, че не притежава нещо и че не може да го отнеме от другите, се превръща в причина, поради която той не може да изпита радост от благата, с които Аллах Теаля го е дарил. Щетите на завистта не се ограничават само с онзи, който я изпитва, но оказват влияние и върху обществото, в което той живее. Особено мюсюлманите, които живеят в чужди общества, освен че вредят на своето единство и братство, като проявяват завист един към друг, те губят и своя респект в тези общества. Посочвайки завистта като болест и основна причина за унищожаването на предишните народи, Пратеника на Аллах (с.а.с.) е обърнал нашето внимание към социалните щети, които тя нанася на обществото. (Тирмизи)

Уважаеми братя!

Какво трябва да направи човек, за да се отърве от тези лоши желания и амбиции? Може би на първо място трябва да погледне към всичко и към всеки с милост и състрадание. Но за да може да стори това, са му необходими знания, ибадет и праведни дела. С други думи, ако човек подреди мислите и поведението си според изискванията на религията и разума и успее искрено да порицае себе си заради чувството си на завист, ще успее да изчисти душата си от тази болест.

Искам да завърша хутбето си със следната дуа, на която Всемогъщия Аллах ни учи в сура ел-Фелек: ***„Кажи [о, Мухаммед]: „Опазил ме Господаря на разсъмването от злото на онова, което е сътворил, и от злото на тъмнината, когато настъпи, и от злото на духащи по възлите [магьосници], и от злото на завистник, когато завиди!“*** (ел-Фелек, 113: 1–5).

EŞ VE BABA OLARAK HZ. PEYGAMBER (S.A.V.)

وَمَٓا اَرْسَلْنَاكَ اِلَّا رَحْمَةً لِلْعَالَم۪ينَ

Muhterem Müminler!

Yüce Kitabımız Kur'ân-ı Kerim'de ***"Biz seni âlemlere rahmet olarak gönderdik"*** (el-Enbiyâ, 21/107) sözleriyle tanıtılanm Peygamber Efendimiz (s.a.s.), bizler için her konuda oldugu gibi eş ve baba olarak da en güzel örnektir. Nitekim Rasûlüllah (s.a.s.), bir eş ile hayatı paylaşmanın gereğine inanmış ve kendisini örnek göstermek suretiyle insanları evliliğe teşvik etmiştir. Her adımı bir nezaket, bir zarafet ve incelik barındıran Peygamberimiz, nasıl iyi bir baba ve ideal bir eş olunabileceğini bizzat kendi mübarek yaşantısıyla göstermiştir. Bir hadis-i şeriflerinde de, *"En hayırlınız, ailesi için hayırlı olandır. Bana gelince ben, aileme karşı en hayırlı olanınızım."* (Tirmizî) buyurarak, ailesine nasıl davrandığını ifade etmiştir.

Kıymetli Müminler!

Sevgili Peygamberimiz aile hayatında sevgi ve saygıyı, şefkat ve merhameti hep ön planda tutmuştur. Ayrıca ev içindeki davranışları Onun ne kadar mütevazı olduğunu çok açık bir şekilde göstermektedir. Hazreti Ayşe'ye Peygamberimizin evdeki davranışlarından soruldüğunda şu bilgiyi vermiştir: *"Rasûlüllah evine girdiği zaman herhangi bir üstünlük ve geriye çekilme göstermeden, insanlardan herhangi biri gibi tevazu ile davranırdı. Kendi elbisesinin söküğü ile meşgul olur, gerektiğinde ev işlerinde eşlerine yardımcı olurdu. Çarşıya, pazara gider, bizzat alış-veriş yapar ve aldığı şeyleri kendisi taşırdı. Ashab-ı kiram; 'İzin verin de biz taşıyalım' dediklerinde, 'Herkes kendi yükünü kendi taşısın' buyururdu."* (Tirmizî).

Aziz Cemaat!

Hazreti Peygamber (s.a.s.), bir baba olarak ise çocuklarına güzel isimler koymuş, onları en güzel şekilde yetiştirmiş, onlara bol bol dua etmiş, onlarla her zaman özel ilgilenmiştir. Hatta evliliklerinden sonra da onlarla ilgilenmeyi ihmal etmemiştir. Hazreti Fatıma gelin olduktan sonra altı ay kadar evine uğrayarak onları sabah namazına kaldırması bunun en açık örneğidir.

Yine Peygamber Efendimiz (s.a.s.), her baba gibi çocukları dünyaya gelince sevinmiş; vefatında da üzülmüştür. Oğlu İbrahim'in doğum haberini kendisine getiren Ebu Rafi'e hediye vermiştir. İbrahim, on altı aylık iken vefat etmiştir. Onun vefatı üzerine gözlerinden yaşlar dökülünce: "Sen de mi ağlıyorsun ey Allah'ın Rasûlü?' diye soranlara, *"Bu bir merhamet göstergesidir. Gözümüz yaşarır, gönlümüz hüzün duyar. Ama asla Rabbimizi razı etmeyecek söz söylemeyiz. Ey İbrahim, senin ayrılığın gerçekten bizleri hüzünlendirdi."* (Buhârî) diyerek cevap vermiştir.

Sevgili Kardeşlerim!

Hazreti Peygamber (s.a.s.), vefalı ve duyarlı bir eş, şefkatli bir baba, sevecen bir dede, mütevazi bir dost ve örnek bir akraba olarak bizlere ışık tutmaya devam etmektedir. Bizlere düşen görev ise Onun manevî rehberliği ile yuvamızı ve hayatımızı aydınlatmaktır.

Hutbemizi, Hazreti Peygambere on yıl hizmet eden Hazreti Enes'in Onun aile hayatını özetleyen şu sözleriyle bitirelim: *"Rasûl-i Ekreme on yıl hizmet ettim. Allah'a yemin ederim ki, bana hiçbir zaman 'öff' bile demedi. Herhangi bir şey için de bana: 'Bunu neden böyle yaptın? Şöyle yapsaydın ya' dememiştir."* (Müslim)

"Çoluk-çocuğuna ve aile fertlerine karşı Hazreti Muhammed'den daha şefkatli olan hiçbir kimse görmedim." (Müslim)

ПЕЙГАМБЕРА (С.А.С.) КАТО СЪПРУГ И БАЩА

وَمَٓا اَرْسَلْنَاكَ اِلَّا رَحْمَةً لِلْعَالَمٖينَ

Уважаеми мюсюлмани!

Пейгамбера (с.а.с.), за когото в Свещения Коран се споменава, че е изпратен като милост за световете, е образец за нас във всяко едно отношение и прекрасен пример като съпруг и баща. Той вярвал в необходимостта човек да споделя живота си със своята половинка и затова насърчавал хората да се женят, като самият той се оженил. В своя благодатен живот, изпълнен с доброта и отзивчивост, той е показал на хората как човек може да бъде добър баща и идеален съпруг. Като е казал: *„Най-добрият сред вас е онзи, който се отнася най-добре към семейството си. Що се отнася до мен, аз съм онзи, който най-добре се отнася към своето семейство“*, той е изразил отношението си към своите съпруги. (Тирмизи)

Уважаеми вярващи!

Любимият ни Пратеник (с.а.с.) винаги поставял любовта, уважението и състраданието на преден план в своя живот. Освен това поведението му в неговия дом ясно показва колко скромен е бил той. Когато Айше (р.анха) била попитана за неговото поведение вкъщи, тя отговорила: „Когато влизаше в своя дом, Пратеника на Аллах се държеше смирено като всеки друг човек. Кърпеше своите дрехи и когато беше необходимо, помагаше в домакинската работа на съпругите си. Отиваше на пазара, пазаруваше и сам носеше вкъщи онова, което е купил. Когато някой от сподвижниците му кажеше: „Позволете ни да ви помогнем“, той отвръщаше: *„Нека всеки* носи своя товар“. (Тирмизи)

Скъпи братя!

Като баща Хазрети Пейгамбер (с.а.в.) дал красиви имена на децата си, отгледал ги по най-добрия начин, молел се за тях и винаги полагал специални грижи за тях. Не преставал да се грижи за децата си дори когато те вече били женени. Най-добрият пример за това е, че когато Хазрети Фатма се оженила, в продължение на шест месеца той всяка сутрин минавал през техния дом и ги вдигал за сутрешния сабах намаз. (Табери) Също така, като всеки друг баща, той се радвал при раждането на децата му и скърбял при тяхната смърт. Той подарил подарък на Абу Рафи, който му донесъл вестта за раждането на сина му Ибрахим. И когато след шестнадесет месеца Ибрахим починал, очите на Пейгамбера (с.а.с.) се насълзили, а сахабиите попитали: „И ти ли плачеш, о, Пратенико на Аллах?!“. Той отговорил: *„Това е милост и състрадание. Очите ни сълзят, сърцето ни скърби,* но няма да кажем нещо, от което Аллах не би бил доволен. А поради раздялата с теб, о, Ибрахим, ние сме натъжени!“. (Бухари)

Уважаеми мюсюлмани!

Хазрети Пейгамбер (с.а.с.) продължава да носи светлина в нашия живот като лоялен и чувствителен съпруг, състрадателен баща, любим дядо, смирен приятел и прекрасен роднина. Това, което ние трябва да направим, е да следваме неговите духовни напътствия и наставления.

Искам да завърша хутбето си с думите на Енес (р.а.), които обобщават семейния живот на Пейгамбера (с.а.с.): „Слугувах десет години в дома на Пратеника (с.а.с.). Кълна се в Аллах, дори един път не ми е казал „уф“. Нито пък ми е казал за нещо „Защо си го направил така?“ или „Да го беше сторил ей така...“. (Муслим) В друго предание пък е казал: „Не съм видял някой по-състрадателен от Пратеника на Аллах (с.а.с.) към своето семейство и деца“. (Муслим)

ÇOCUK EĞİTİMİ

وَالَّذٖينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا هَبْ لَنَا
مِنْ اَزْوَاجِنَا وَذُرِّيَّاتِنَا قُرَّةَ
اَعْيُنٍ وَاجْعَلْنَا لِلْمُتَّقٖينَ اِمَامًا

Değerli Cemaatimiz!

Bizler için kendi nefsimizden eşler yaratması, eşler arasında sevginin var edilmesi Allah'ın varlığının delillerindendir. Allah'ın eşler arasında var ettiği sevginin neticesinde kurulan yuvalar… Bu yuvaların en güzel meyvesi çocuklarımız…

Çocuklar bizlere Allah'ın birer emaneti ve de en güzel nimetidir. Bizlere düşen görev Allah'ın emaneti olan yavrularımızı Onun istediği şekilde yetiştirmektir. Çocuklar şekil vermeye hazır hamur gibidirler. Onlara anne ve baba olarak istediğimiz sekli verebiliriz. Çocuklar bereketli toprağa ekilen tohum gibidir. Neyi eker isek ileride mutlaka onu hasat ederiz.

Kıymetli Cemaat!

Çocuklara kalıcı olarak verilen eğitim ve terbiyenin yeri ne anaokulları ne de üniversitelerdir. Çocukların kalıcı davranışları edindiği asıl yer aile ocağıdır. Evlâtlarımızın kimler ile arkadaşlık yaptığına, zamanını nerede ve ne şekilde geçirdiğine dikkat etmek anne-babanın vazifesidir. Çocuğun yaptığı her şeyi iyi-kötü ayırımı yapmadan onaylamak doğru bir eğitim anlayışı değildir. Aynı şekilde çocuklarla ilgilenmemek, onları ihmal etmek, onların hakkı olan vakti başka yerlerde heba etmek hem kendimize hemde çocuklarımıza karsı yaptığımız bir kötülüktür.

Çocuklarımızı yetiştirirken güzel ahlâktan taviz vermeyelim. Unutmayalım bizlerin onlara bırakacağı en güzel miras güzel ahlâktır. Bu konuda Peygamberimiz şöyle buyurmaktadır: *"Hiçbir baba çocuğuna güzel terbiyeden daha değerli bir miras bırakamaz."* (Tirmizî)

Muhterem Müslümanlar!

Bir gün Peygamber Efendimiz (s.a.s.) torunu Hazreti Hasan'ı öpüyordu, bu esnada sahâbeden Akra bin Habis Peygamberimizi gördü ve şöyle dedi: "Yâ Rasûlâllah, benim on çocuğum var. Fakat şimdiye kadar hiçbirini öpmedim." Bunun üzerine Peygamberimiz; *"Merhamet etmeyene merhamet olunmaz"* (Buhârî) buyurdular. Yine bir defasında Bedevîlerden bir grup Peygamberimize gelmişler ve "Siz çocuklarınızı öper misiniz?" diye Peygamberimize sormuşlardı. Hazreti Peygamber "Evet" deyince onlar, "Vallahi biz çocuklarımızı öpmeyiz" dediler. Bunun üzerine Efendimiz *"Allah sizin kalbinizden merhameti söküp almışsa ben ne yapabilirim?!"* (Müslim) dedi. Okuduğumuz hadîs-i şerîflerden de anlaşılacağı üzere asıl olan çocuklarımıza karşı sevgi ve merhametle yaklaşmaktır.

Değerli kardeşlerim!

Her anne ve baba evlâdının iyi bir eğitim almasını, güzel yerlere gelmesini ister. Fakat bunun için gereken çabayı gösteren anne ve babaların sayısının çok fazla olduğunu söyleyebilmemiz maalesef mümkün değil. Evlâtlarımızı kız erkek ayrımı yapmadan, zamanın şartlarına ve gereklerine uygun olarak eğitelim. Bu konuda Hazreti Ali Efendimzden geldiği rivayet edilen "Çocuklarınızı kendi yaşadığınız zamana göre değil, onların yaşayacakları zamana göre yetiştirin." sözlerini kendimize düstur edinelim.

Toplumların tarih sahnesinde hak ettiği yeri alabilmeleri, geleceğe umut ile bakabilmeleri ancak iyi bir eğitim ile mümkündür. Tarihinden habersiz, geleceğini iyi bir eğitimle planlamayan toplumlar tarih sahnesinden silinmeye mahkûmdurlar. Bir Çin atasözü şöyle der bizlere; "Bir yıl sonrasını düşünüyorsan pirinç ek, on yıl sonrasını düşünüyorsan ağaç dik, yüz yıl sonrasını düşünüyorsan insan yetiştir." Unutmayalım kendi istikbalimiz, toplumsal geleceğimiz iyi yetişmiş nesiller ile garanti altına alınabilir.

Hutbemi başta okuduğum âyet ve bir hadîs mealiyle bitirmek istiyorum: ***"(Rahmân'ın kulları), 'Ey Rabbimiz! Eşlerimizi ve çocuklarımızı bize göz aydınlığı kıl, bizi Allah'a karşı gelmekten sakınanlara önder eyle' diye (dua ederler)."*** (Furkân, 25/74)

"Allah'tan korkun çocuklarınız arasında adâleti gözetin." (Buhârî)

НАУКАТА И ИСЛЯМЪТ

اقْرَأْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ ﴿١﴾

خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ عَلَقٍ ﴿٢﴾ اقْرَأْ وَرَبُّكَ الْأَكْرَمُ ﴿٣﴾

الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ ﴿٤﴾ عَلَّمَ الْإِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ ﴿٥﴾

Уважаеми братя!

Науката е светлина, озаряваща пътя на човека, и наследство от пратениците и техните последователи. Чрез нея се стига до опознаване на Всевишния Аллах, разграничава се хелялът (позволеното) от харама (непозволеното), тя е признак за интелигентност и начетеност. Затова ислямът отдава огромно значение на науката и е открит враг на невежеството. Още в първите низпослани айети Всевишния Аллах казва: ***„Чети [о, Мухаммед] в името на твоя Господар, Който сътвори – сътвори човека от съсирек! Чети! Твоят Господар е Най-щедрия, Онзи, Който научи чрез калема, научи човека на онова, което не е знаел“*** (ел-Аляк, 96: 1–5).

В Корана човекът е насочен към четене и размисъл, а това е пътят към науката, която е средство за избавление от безверието и начин за духовно, нравствено и социално издигане.

Ислямската наука помага на човека да опознае своя Създател, Неговите повели и забрани, да се реализира в живота и да достигне истинско щастие. Аллах Аззе ве Джелле казва: ***„И знай [о, Мухаммед], че няма друго (истинско) божество освен Аллах!“*** (Мухаммед, 47: 19).

Колкото повече човекът натрупва знание, толкова повече се привързва към религията и се приближава към Всевишния Аллах. Човекът, опирайки се на науката, получава ясни доводи, убеденост и увереност, за да разбере мъдростта от пребиваването си на този свят. Относно знаещия и невежия човек Аллах Субханеху ве Теаля казва на Мухаммед (с.а.с.): ***„...Кажи: „Нима са равни онези, които знаят, и онези, които не знаят? Поучават се само разумните хора“*** (ез-Зумер, 39: 9).

Азиз джемаат!

Науката е помощник на човека, за да стигне до напътствие. Тя променя начина му на живот, прави го щастлив на този свят и му осигурява спасение в задгробния живот. Всевишния Аллах напътства да се прави дуа за увеличаване и обогатяване на знанието, като казва: ***„...И кажи: „Господарю мой, надбави ми знание!“*** (Та-ха, 20: 114).

И обещава да издигне онези, които вярват и са дарени с наука, казвайки: ***„...Аллах ще въздигне по степени онези от вас, които вярват и са дарени със знание...“*** (ел-Муджаделе, 58: 11).

А Пейгамбера (с.а.с.) казва: *„Който пътува в търсене на знание, Аллах му облекчава пътя за дженнета“* (Муслим).

Тези напътствия на Всевишния Аллах и Неговия Пратеник (с.а.с.) са дали истинския тласък към науката на първите мюсюлмани и на тези напътствия се дължат успехите, които предците ни са постигнали в областта на научното и културното развитие. Въпреки че днес мюсюлманите претърпяват застой в тази област – поради отклонение от религията и забравяне на тези напътствия, светът продължава да помни имената на ислямските учени, които са поставили основите на различните клонове от науката. Ибн Сина (Авицена) е смятан за баща на медицината. Джабир ибн Хайян е положил основите на химията. Мухаммед ибн-ул-Хейсем е основател на физиката. Ел-Джабир е основателят на алгебрата. Ибн Бадже поставя основите на психологията. Ибн Халдун и Ибн Джерир ет-Табери са положили основите на историята. В областта на религиозната наука върхово място заемат имамите: Ебу Ханифе, Шафии, Малик, Ахмед ибн Ханбел, Бухари, Муслим и много други известни учени, чиито имена и заслуги не могат да бъдат изредени поотделно, но те се знаят и помнят от ислямската общност. А градовете Медина, Багдад, Басра, Куфе, Дамаск, Кайро, Куртуба (Кордоба), Бухара и много други се превърнали в научни и културни центрове.

Уважаеми братя!

Надбавянето на науката започва от люлката и продължава до гроба. Именно затова „Науката е задължителна за всеки мюсюлманин – мъж или жена“. Обосновавайки се на това правило и с цел да разпространи знанието сред вярващите, Главно мюфтийство на мюсюлманите в България издава списанията „Мюсюлмани“ и „Хилял“. Не забравяйте да се абонирате, тъй като бъдещите учени на ислямската общност се подготвят от днес!

İSLÂM VE ÇEVRE

وَالسَّمَٓاءَ رَفَعَهَا وَوَضَعَ الْمٖيزَانَۙ
اَلَّا تَطْغَوْا فِي الْمٖيزَانِ

Aziz Kardeşlerim!

Dünya kamuoyunda en çok tartışılan ve çözüm aranan konulardan birisi de dünyanın ekolojik yapısının bozulmasıdır. İnsanın tabiata karşı sergilediği bencil, dikkatsiz ve vurdumduymaz tutumlar sonucu çevrenin maruz kaldığı tahribat, bugün endişe verici ve telâfî edilmesi zor bir hal almış; teknolojik gelişmelere bağlı olarak oluşan kirlilik, insanlığı tehdit eder hâle gelmiştir. Çevre kirliliğine bağlı olarak ortaya çıkan küresel ısınma problemi ve iklim değişikleri, bugün dünyanın en önemli problemini oluşturmaktadır. İnsanın çevreye verdiği zarar, tükettiği gıdaların tabiatının bozulmasına kadar ulaşmış ve bu durum, bilinmeyen yeni hastalıkların ve felaketlerin ortaya çıkmasına sebep olmuştur.

Muhterem Müminler!

Yüce Rabbimiz, bu tür felaketlerin sebebinin yine insanın kendisinin olduğunu Rûm suresinde bize şu şekilde bildirmektedir: ***"Allah'ın buyruklarını umursamayan şu insanların yaptığı hatalar yüzünden karada ve denizde fesat ortaya çıktı, nizam bozuldu. Doğru yola ve isabetli tutuma dönsünler diye Allah, yaptıklarının bazı kötü neticelerini onlara tattırır."*** (er-Rûm, 30/41). Bu yüzden Cenâb-ı Hakk'ın ***"Göğü Allah yükseltti ve mizanı O koydu, sakın dengeyi bozmayınız!"*** (er-Rahmân, 55/7-8) emrini hiçe sayarak, insanın tabiatın ruhuna aykırı şekilde davranış sergilemesi, kendi aleyhine neticelenen vakıalarla karşı karşıya kalmasını beraberinde getirmiştir.

Kıymetli Müminler!

Şüphesiz İslâm, biz Müslümanlara çevreye karşı duyarlı olmayı emretmektedir. Bu sebeple her Müslüman, canlı-cansız ayrımı yapmaksızın, çevresine zarar vermek şöyle dursun, çevresini ihya ve inşa etmekle vazifeli olduğunun daima bilincinde olmalıdır.

Acaba bizler; her hususta bize en güzel örnek olan Sevgili Peygamberimizin tavsiyelerine kulak vermiş olsaydık, çevremizi kirletebilir miydik ya da kirletilmesine müsaade eder miydik?

Onun *"Merhamet etmeyene merhamet edilmez."* (Buhârî) uyarısını kendimize düstur edinseydik, etrafımızdaki insanların, hayvanların veya diğer canlıların tek bir kılına dahi zarar verebilir miydik?

"Kim bir sidre ağacını (lüzumsuz yere) keserse, Allah onun başını cehenneme uzatır." (Ebû Dâvûd); *"Kıyamet kopuyor olsa ve birinizin elinde bir fidan bulunsa, kıyamet kopmadan onu dikebilirse bunu hemen yapsın!"* (Ahmed b. Hanbel) hadis-i şerifindeki inceliği kavrayabilseydik, keyfî sebeplerden ötürü bitkilerimizi, ormanlarımızı, ölçüsüz bir şekilde yok edebilir miydik?

Bütün insanlık ailesi olarak, Rabbimizin bize bahşettiği nimetlerin kıymetini nasıl bilmeyiz? Yer altı zenginliklerimizi düşüncesizce ve fütursuzca tüketerek, havamızı, toprağımızı ve suyumuzu kendi ellerimizle nasıl zehirleyebiliriz?

Aziz Kardeşlerim!

Gelin, biz Müslümanlar Rabbimizin bize emaneti olan dünyamıza sahip çıkalım. Çevremize karşı olan vazife ve sorumluluklarımızı yerine getirelim. Sevgili Peygamberimizin bize gösterdiği doğrultuda daima çevremizi koruyalım. Öyle ki, yaşamakta olduğumuz topluma, çevreye karşı gösterdiğimiz duyarlılıkla örnek olalım. Dünyamızın ortak sorunu olan çevre kirliliğine karşı mücadelede, Müslümanlar olarak sorumluluklarımızın olduğunu asla unutmayalım.

ИСЛЯМЪТ И ОКОЛНАТА СРЕДА

وَالسَّمَٓاءَ رَفَعَهَا وَوَضَعَ الْمِيزَانَۙ
اَلَّا تَطْغَوْا فِي الْمِيزَانِ

Уважаеми братя!

Един от проблемите, които най-много се дискутират и на които се търсят решения в световен мащаб, е влошаването на екологичната структура на света. Унищожаването на околната среда в резултат на егоистичното, небрежно и безчувствено отношение на човека към природата днес е достигнало до трагична степен и е трудно обратимо. Замърсяването, което се получава от технологичното развитие, отдавна се превърна в заплаха за човечеството. Проблемът с глобалното затопляне и изменението на климата заради замърсяването на околната среда е най-важният проблем в днешния свят.

Увреждането на околната среда от човека стана причина за развалата в генетичната структура на храната, която консумираме, а това доведе до появата на нови, неизвестни за нас, болести и бедствия.

Уважаеми вярващи!

Всевишния Аллах в сура ер-Рум ни разкрива, че причината за тази развала е самият човек, като повелява: ***„Разрухата по сушата и в морето се появи заради онова, което ръцете на хората сториха, за да ги накара Той да вкусят част от онова, което са извършили, и за да се върнат [към покаянието]“*** (ер-Рум, 30: 41). И поради това, че човекът пренебрегнал повелята на Аллах: ***„И въздигна Той небето, и положи везните, за да не престъпвате мярката“*** (ер-Рахман, 55: 7–8) и се противопоставил на духа на природата, той сам допринесъл за това, което се случва днес.

Скъпи братя!

Няма съмнение, че ислямът заповядва на нас, мюсюлманите, да бъдем чувствителни към околната среда.

Следователно всеки мюсюлманин трябва да носи съзнанието, че е длъжен да съхранява природната среда и да страни от нейното нарушаване, без да прави разлика между живите и неживите същества в нея. Трябва да се запитаме: ако ние наистина следвахме Пейгамбера във всяко едно отношение, бихме ли замърсили околната среда, бихме ли позволили това? Ако бяхме приели съвета му, че *„Онзи, който не проявява милост, няма да бъде помилван“*, щяхме ли да навредим на хората и живите същества около нас? Също така, ако бяхме осъзнали, че *„Който напразно отреже див храст, ще бъде хвърлен в джехеннема с главата надолу“* (Ебу Давуд) и че „Дори да види настъпването на сетния час, ако в ръцете на някой от вас има зелено дръвче, нека го засади!“ (Ахмед), бихме ли унищожили безразмерно растителната покривка и нашите гори?

Трябва да се запитаме: как бихме могли всички заедно, като едно семейство, да оценим благата, с които Всевишния Аллах ни е дарил? Как не можем да оценим благословиите, които Създателя ни е дал? Как можем нехайно да унищожаваме тези богатства, като тровим въздуха, земята и водата със собствените си ръце?

Уважаеми мюсюлмани!

Елате ние, мюсюлманите, да се погрижим за нашия свят, който ни е поверен от Всевишния Аллах. Да изпълним задълженията си към околната среда и да я пазим така, както Пратеника на Аллах (с.а.с.) ни е посъветвал. По този начин ние – мюсюлманите, да бъдем пример за обществото, в което живеем.

Нека никога не забравяме, че ние като мюсюлмани също носим отговорност в световната борба срещу замърсяването на околната среда.